

Postbus 9657
5602 LR Eindhoven

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
en de Gemeenteraad van de gemeente Eindhoven
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven

Eindhoven, 28 maart 2017

Onderwerp: Emmasingelkwadrant / Victoriakwartier / Gagelstraat / TAC gebouw

Geacht college en geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van de actuele discussie over het al dan niet behouden van het huidige TAC, bij de herontwikkeling van het Emmasingelkwadrant, hebben wij de de gebouwen nog eens aan nader bekeken.

Wij beoordelen het complex als niet meer dan laag monumentwaardig. Desondanks is het een interessant geheel, met verschillende stijlelementen en bijzondere constructies. En hoewel er sprake is van veel achterstallig onderhoud, achten wij het TAC complex bouwtechnisch zeker niet slecht.

Wat betreft de Henri van Abbe Stichting dus alle redenen om het behoud van de gebouwen serieus te onderzoeken. *(Zie de bijlage met een korte weergave van onze bevindingen)*

Zoals al eerder gesteld in onze brief van 12 februari jl., gericht aan de gemeenteraad, hechten wij ook bijzondere waarde aan de Ventoselaan.

Door aan beide zijden van deze "laan" open ateliers of iets dergelijks te vestigen kan een interessante stapsteen tussen centrum en Strijp S ontstaan.

De bestaande bebouwing leent zich daar prima voor. Tel daarbij de enorme behoefte aan betaalbare ateliers en werkruimtes binnen de stad en een interessant scenario doemt op; conserveer het bestaande casco en laat de gebruikers investeren in de door hen gewenste inrichting. Wees daarbij, met inachtneming van het veiligheidsaspect, creatief met het toepassen van de regels. Een interessante optie zou verder zijn als ook de Gagelstraat een dergelijke functie kan krijgen en er op die manier een functionele verbinding naar de overzijde van de Vonderweg te maken valt.

In onze optiek is een stad interessant als die zich vernieuwt op basis van zijn historie. Plekken in de stad zijn uniek, omdat ze bepaald worden door hun ontstaansgeschiedenis en niet louter en alleen door actuele krachtsverhoudingen en de stand van de techniek op het moment.

De Henri van Abbe Stichting heeft ten doel: de bevordering, bescherming en instandhouding van die zaken, die naar het oordeel van het stichtingsbestuur in het belang van de cultuurhistorie, de architectuurhistorische waarde of hun schoonheid voor de toekomst dienen te worden bewaard, in het bijzonder vanuit het oogpunt van de monumentenzorg. De Stichting is actief binnen de gemeentegrenzen van Eindhoven en in de gemeenten van de regio Zuid-oost Brabant.

Steeds meer voorbeelden dienen zich aan waar met grote creativiteit interessante gebouwen behouden worden, een nieuw leven krijgen en steden zowel hun identiteit, als hun verbinding met de historie behouden.

De Henri van Abbe Stichting adviseert het College van Burgemeester en Wethouders om op korte termijn een objectief haalbaarheidsonderzoek te laten doen en daar ook mogelijke financiers bij te betrekken, evenals de Stichting Ruimte en het TAC, en intussen geen onomkeerbare beslissingen te nemen.

Wij pleiten ervoor om de historische Gagelstraat te behouden, de atelierfunctie van het TAC voort te zetten, en een upgrading van de Ventoselaan, met een vanaf de straat te ervaren gebruik door kunstenaars, ontwerpers, makers en andere creatieven. Wij denken dat er ruime mogelijkheden zijn om voldoende vloeroppervlak toe te voegen, waarmee een sluitende grondexploitatie te maken valt.

Hoogachtend,

namens het bestuur van de Henri van Abbe Stichting

P.M.J. van den Baar, voorzitter

R.J.L. van de Leur, secretaris

Bijlage: notitie werkgroep monumenten H.v.A. Stg.

I.a.a.: Eindhoven's Dagblad, M. Theeuwen

Contactpersonen H.v.A. Stg.: J. Hüsken, H. van Voorene, R. v.d. Leur

De Henri van Abbe Stichting heeft ten doel: de bevordering, bescherming en instandhouding van die zaken, die naar het oordeel van het stichtingsbestuur in het belang van de cultuurhistorie, de architectuurhistorische waarde of hun schoonheid voor de toekomst dienen te worden bewaard, in het bijzonder vanuit het oogpunt van de monumentenzorg. De Stichting is actief binnen de gemeentegrenzen van Eindhoven en in de gemeenten van de regio Zuid-oost Brabant.

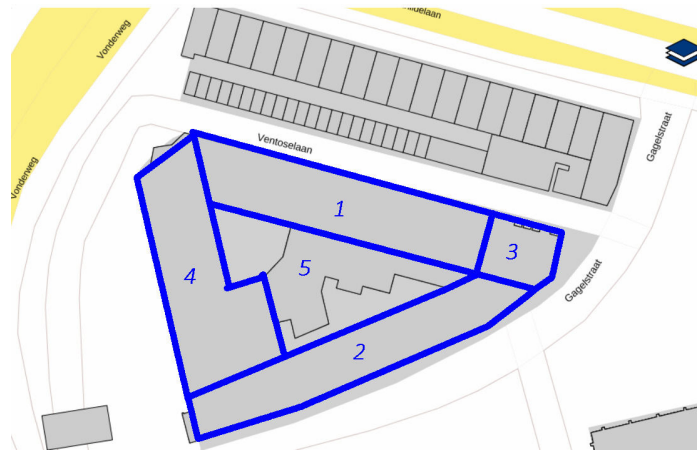
Bijlage: Notitie bezoek aan het TAC-gebouw d.d. 18 maart 2017

Op verzoek van gebruikers van het TAC hebben wij op 18 maart jl. een bezoek gebracht aan het complex. Zowel het interieur als de architectuur, die aan de buitenkant te zien is, werd door ons bekeken.

Van onze zijde waren aanwezig: Liz Dewitte, Tim van der Eijnden, Ruud van de Leur, Hein van Buul, Bauke Hüsken, Jos Hüsken.

Het complex bestaat uit 5 onderdelen (vereenvoudigd).

- 1) de bebouwing aan de Ventoselaan.
- 2) de bebouwing aan de Gagelstraat
- 3) de bebouwing op de hoek van de Gagelstraat en Ventoselaan
- 4) de bebouwing aan de zijde van de Vonderweg
- 5) de bebouwing op het middenterrein.

1) De (interne) constructie van zowel het lage als het hoge deel van het dak (met houten spanten) is de moeite waard om te worden bewaard. Het aanblik van de gevels aan de buitenzijde van dit bouwdeel zijn niet hoogwaardig. Delen zijn van vóór 1940, andere van circa 1944 na herstel van oorlogsschade.

2) De zichtbare architectuur van dit onderdeel aan de straatzijde heeft positieve kenmerken, die vooral door de onderbreking van de lange geveldelen wordt ervaren.

Deze straatwanden zijn niet hoogwaardig.

De bekleding van de deurpartijen in deze (en ook in andere delen) is uitgevoerd via een methode die ook in andere Philipsgebouwen (bv. Strijp-S) wordt aangetroffen. Het interieur van deze bebouwing is standaard, met lange rechte gangen, typerend voor industriële bouw.

Ook de grote scheuren in de gevels vallen op.

3) Het hoekelement van dit complex is zowel binnen als aan de buitenzijde bijzonder.

Dit bouwdeel bevat elementen die kenmerken hebben van de Amsterdamse Schoolstijl, maar ook van de Art-Decostijl. De (akoestische) afwerking van bijvoorbeeld het plafond in dit bouwdeel is nog origineel, evenals de herkenbare werkkamer van Frits Philips. Qua architectuur valt de afwisseling van horizontale en verticale lijnen, zichtbaar aan de buitenzijde, meteen op. Een aantal vensters heeft nog ruitjes, die aantonen dat hier op dat moment nog geen fabrieksglas voorhanden was.

4) De bebouwing aan de Vonderweg is gedeeltelijk vergelijkbaar met de bebouwing aan de Ventoselaan. De witgeschilderde entree is voor een klein deel pas na 1945 toegevoegd.

5) Het binnenterrein is gedeeltelijk met lage, onderkelderde bebouwing opgevuld.

Deze gebouwen hadden een industriële functie (verwarming etc). De architectuur is afwisselend hoog en laag maar niet bijzonder.

Conclusie:

Wij pleiten voor het behouden van het gehele complex. Het is meer dan laag-monumentaal, en heeft een sterke relatie met de Philipsgebouwen aan de Mathildelaan en Emmasingel.

Het is in dezelfde jaren (1929-1930) gebouwd.

Het complex heeft een aantal elementen dat qua architectuur zeker de moeite waard is om te bewaren.

Dit zijn vooral de genoemde elementen 1 en 3. Cultuurhistorisch heeft ook de wand aan de Gagelstraat een meerwaarde, omdat er een sterke verbinding met de Philips-historie bestaat. De Gagelstraat, waarvan een deel aan de overzijde van de Vonderweg ligt, is eeuwenoud en dient behouden te blijven.

Dat geldt ook voor de Ventoselaan (zonder bomen?), die het TAC-gebouw op voldoende afstand houdt van de Ventoseflat.

Henri van Abbe Stichting maart 2017

JH